

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/14/2015
Identifikačné číslo spisu:	1014200628
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1014200628.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu maloletého R. U., bytom G., zastúpeného zákonným zástupcom - matkou Mgr. X. U., bytom G., právne zastúpeného JUDr. PhDr. Petrom Potáschom, PhD., advokátom, so sídlom Vážska 14434/16, 821 07 Bratislava, proti žalovanému Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/3298/JH zo dňa 25. februára 2014, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/91/2014-96 zo dňa 21. januára 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/91/2014-96 zo dňa 21. januára 2015 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/3298/JH zo dňa 25. februára 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/3298/JH zo dňa 25. februára 2014, ktorým žalovaný rozhodoval o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava č. BA2/OPPKŤZP/SOC/2013/112286-001 zo dňa 1. júla 2013, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobcu o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Žalovaný o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol tak, že ho nasledovne zmenil: „podľa §34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyhovuje žiadosti, ktorú podal dňa 29. marca 2011 účastník konania mal. U. R., nar. XX. G. XXXX v zákonnom zastúpení matkou, pani Mgr. U. X., bytom XXX XX U. X., toho času v právnom zastúpení advokátskou kanceláriou, doc. JUDr. PhDr. Potáschom Petrom, PhD., advokátom a nepriznáva mu peňažný

príspevok na kúpu osobného motorového vozidla“

Podľa názoru krajského súdu z ustanovenia § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla je možné poskytnúť osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, avšak tento príspevok je upravený ako fakultatívna dávka sociálneho zabezpečenia. Správne orgány podľa názoru krajského súdu postupovali pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu správne, obstarali si všetky potrebné podklady potrebné pre rozhodnutie vo veci, pričom žalovaný vykonal aj doplnenie dokazovania. Pred rozhodnutím o odvolaní posudkový lekár požiadal ošetrujúcu lekárku MUDr. J. o zodpovedanie 9 otázok, s ktorými sa vo vyjadrení zo dňa 8. januára 2014 vysporiadala. Dospela k záveru, že pohyblivosť žalobcu nie je obmedzená a chorobnosť po nástupe do kolektívu s nutnosťou zintenzívnenia liečby nemožno jednoznačne spojiť s ochorením cystická fibróza. Žalovaný tiež zabezpečil vypracovanie posudku č. UPS/USI/SSVODPC/BEZ/2014/3242 zo dňa 29. januára 2014 na stanovenie miery jeho funkčnej poruchy a na posúdenie jeho odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Z tohto posudku, ktorý bol vydaný na základe posúdenia dostupnej zdravotnej dokumentácie podľa názoru krajského súdu jednoznačne vyplýva, že žalobca sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 %, ktorá bola posudkovým lekárom určená na základe druhu zdravotného postihnutia zaradeného do kapitoly III., bodu 10, písm. a) prílohy č. 3 k zákonu č. 447/2008 Z.z., nakoľko najzávažnejším z dokladovaných ochorení sú „Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok. Mukoviscidóza (cystická fibróza). S pľúcnymi prejavmi, črevnými prejavmi mierneho stupňa (telesný vývoj zodpovedá veku).“ Posudkový lekár nezistil taký stupeň pohybového alebo iného postihnutia, ktorý by dostatočne odôvodňoval konštatovanie neschopnosti žalobcu premiestniť sa k vozidlu hromadnej dopravy, nastúpiť do vozidiel hromadnej dopravy, udržať sa v nich počas jazdy, vystúpiť alebo zvládnuť tzv. iné situácie v týchto prostriedkoch na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní prirodzenej dôstojnosti. U žalobcu je prítomný zvýšený počet stolíc 5-7 za deň, inkontinencia sa nepotvrdila a po nástupe do detského kolektívu bol zaznamenaný počet infekcií dýchacieho systému cca 7-8 za rok, avšak nie je preukázaná príčinná súvislosť týchto infekcií s ochorením cystická fibróza ani s cestovaním prostriedkami verejnej hromadnej dopravy.

K námietke žalobcu o nezohľadnení výňatkov 7 vedeckých štúdií zo zahraničných časopisov žalovaným krajský súd uviedol, že tieto štúdie nemôžu nahradiť lekárske nález a ide iba o všeobecné informácie týkajúce sa ochorenia cystická fibróza. Rovnako námietku týkajúcu sa metodického pokynu žalovaného č. 1/2013, podľa ktorého u pacientov s cystickou fibrózou nie je nárok na peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Krajský súd je toho názoru, že metodické usmernenia majú len odporúčací charakter a ich vydaním nedochádza k porušovaniu práva na individuálny prístup pri posudzovaní konkrétnej žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Každá žiadosť sa posudzuje individuálne.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný neporušil ani § 3 ods. 5 Správneho poriadku a rovnosť osôb pred zákonom tým, že iným žiadateľom s rovnakým zdravotným postihnutím (osôb s cystickou fibrózou) ako má žalobca, bol poskytnutý príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Podľa krajského súdu zdravotné postihnutie predstavuje vysoko individualizovanú kategóriu a nemôže nastať situácia, kedy by sa dve rozdielne osoby nachádzali vo fakticky „porovnateľnej situácii“ aj napriek tomu, že majú rovnakú diagnózu. Zdravotné postihnutie a zdravotný stav je nevyhnutné posudzovať individuálne vzhľadom na jedinečnosť každého jedného človeka, jeho individuálne schopnosti či sociálne dôsledky zdravotného postihnutia. Výsledkom konania o žiadosti je individuálny správny akt, ktorým sa rozhodne o individuálne určených právach fyzických osôb. Podľa názoru krajského súdu sa žalovaný logicky a vecne správne vysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie žiadosti žalobcu a rozhodnutie dostatočne zdôvodnil. Posudok vypracovaný pre potreby odvolacieho konania zo dňa 29. januára 2014, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie žalovaného, bol dostatočne doložený vykonaným šetrením, zohľadnil aj posudok ošetrujúcej lekárky žalobcu a o vecnej správnosti a odbornej úrovni týchto záverov neboli pochybnosti.

V súvislosti s námietkou žalobcu týkajúcou sa porušenia § 33 ods. 2 a § 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku krajský súd poukázal na § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z., v zmysle ktorého sa na konanie vo veciach kompenzácie vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, avšak s odchýlkami uvedenými v ods. 2. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z. sa ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku nevzťahuje na konanie vo veciach kompenzácie. Žalovaný, tak podľa názoru krajského súdu, svojím konaním neporušil správny poriadok tým, že v záujme zabezpečenia pružnosti konania o peňažnom príspevku v rámci výnimky upustil od poskytnutia možnosti žalobcovi vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia.

V odbornej lekárskej praxi existuje viacero názorov na obmedzenia bežného života ľudí s cystickou fibrózou. Nemožno globalizovať, že všetky deti s cystickou fibrózou nie sú schopné cestovať verejnou hromadnou dopravou, ale každý prípad je potrebné posudzovať individuálne a na základe lekárskeho vyšetrenia a nálezov. Je nepochybné, že tieto deti musia byť opatrnejšie a musia dodržiavať množstvo obmedzení, aby sa nenakazili nejakou baktériou, avšak rovnako ako v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy sa môžu nakaziť aj v predškolskom zariadení, v škole, či v inom prostredí, v ktorom sa bežne zdržiavajú. Nenavštevovanie predškolského zariadenia v období, keď je niektoré z detí v tomto zariadení choré, môže len znížiť riziko nakazenia sa, ale nedokáže ho úplne vylúčiť, čo platí aj pokiaľ ide o cestovanie prostriedkami verejnej hromadnej dopravy. Nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi cestovaním žalobcu v prostriedkoch verejnej hromadnej prepravy a zvýšeného počtu infekcií. K nakazeniu sa od iného dieťaťa môže dôjsť v priebehu celého roka tak v prostriedkoch verejnej hromadnej dopravy, ako aj v kolektíve detí.

Krajský súd v súvislosti so žalobcovou situáciou poukázal na to, že správne orgány ani súd nemajú snahu účelovo znížovať závažnosť jeho zdravotného postihu a následných obmedzení, s ktorými sa stretáva v spojení s problémami, ktoré jemu a jeho zákonným zástupcom spôsobuje jeho zdravotný stav. Je prirodzené, že rodičia sa snažia o zlepšenie kvality života svojho ťažko zdravotne postihnutého dieťaťa a chcú mu zabezpečiť čo najdostojnejšie podmienky, avšak je potrebné vziať do úvahy, že zdravotná dokumentácia tvoriaca súčasť administratívneho spisu bola posudkovým lekárom zohľadnená a zhodnotená a z nej vychádzal aj žalovaný pri opätovnom rozhodovaní o žiadosti o peňažnom príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Nevyhovenie žiadosti bolo podľa názoru krajského súdu dostatočne odôvodnené.

Záverom krajský súd konštatoval, že požadovaný príspevok nie je nárokovou dávkou sociálnej pomoci, nakoľko správny orgán je oprávnený uvážiť, za akých okolností a ktorému subjektu ho poskytne, pokiaľ sú splnené zákonom stanovené predpoklady. Nárok na uvedenú kompenzáciu vzniká iba potom, ako o jej priznaní právoplatne rozhodne príslušný orgán. Rozhodnutia založené na voľnej úvahe správneho orgánu by mohol súd zrušiť len vtedy, keby odporovali obsahu spisov, zásadám logického myslenia či inak by vybočovali z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 245 ods. 2 O.s.p.). Takéto pochybenia však v danej veci zistené neboli, a preto dospel Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci k záveru, že postup žalovaného ako aj napadnuté rozhodnutie boli v súlade so zákonom.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov nepriznal.

Vo včas podanom odvolaní žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie a rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/3298/JH zo dňa 25. februára 2014 a rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. BA2/OPPKŤZP/SOC/2013/112286-001 zo dňa 1. júla 2013 sa zrušujú a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal, aby odvolací súd priznal žalobcovi náhradu trov právneho zastupovania v konaní pred krajským súdom, ako aj pred odvolacím súdom.

V podanom odvolaní (body „B“, „C“, „D“, „E“, „F“, „G“, „I“, „J“) žalobca uvádzal rovnaké dôvody ako v podanej žalobe a navyše k veci udáva, že v rámci nového správneho konania vo veci (po tom, čo boli rozhodnutia správneho orgánu krajským súdom zrušené), sa správne orgány nevysporiadali s okolnosťami, s ktorými sa podľa zrušujúceho rozsudku súdu mali vysporiadať, keďže tieto mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Krajský súd v rozpore so zákonom tento stav konvalidoval, keď tento

nezákonný - nesprávny postup správneho orgánu v rámci konania vôbec neskúmal a ani ho neriešil v rozsudku vo veci samej. Žalobcovi sa tak odňala účinná súdna ochrana pred nezákonným konaním zo strany správneho orgánu, keďže krajský súd konajúci na základe jeho žaloby z roku 2014 neskúmal, či sa správne orgány v rámci nového konania vysporiadali s okolnosťami, pre ktoré boli ich rozhodnutia zrušené na základe správnej žaloby z roku 2012. Žalobca má za to, že ak po zrušení rozhodnutia správneho orgánu súdmi dôjde k vydaniu nových správnych rozhodnutí vo veci, ktoré sú rovnako napadnuté správnu žalobou, je povinnosťou krajského súdu v rámci konania o žalobe preskúmať, či sa v novom správnom konaní správne orgány vysporiadali s dôvodmi, pre ktoré boli ich skoršie rozhodnutia zrušené, a to najmä v prípade, ak ide o jeden zo žalobných dôvodov prezentovaných žalobcom.

Žalobca ďalej uvádza, že správne orgány v rozhodnutí samom neriešia meritórne otázku „dôstojnosti“ presunu a zotrvania žalobcu v prostriedkoch verejnej dopravy - na rovnakom základe ako iné osoby, a tým sa snažia jeho odkázanosť na presun osobným motorovým vozidlom minimalizovať len na „pohybový“ aspekt presunu. Z podkladov založených v spise však je zrejmé, že žalobca sa nemôže presúvať prostriedkami verejnej dopravy za rovnakých podmienok ako ostatné osoby (§ 14 ods. 6 písm. c) zákona č. 447/2008 Z. z.), a to najmä s prihliadnutím na možnú inkontinenciu, ktorú u žalobcu v rozhodnutí nepriamo pripúšťa aj správny orgán, resp. s prihliadnutím na zvýšený počet stolíc u žalobcu (cca 7 x / deň).

Potenciálnu inkontinenciu a zvýšenú intenzitu stolíc žalobcu mal správny orgán detailne skúmať v kontexte § 14 ods. 6 písm. c) zákona č. 447/2008 Z. z. ako „inú situáciu“, ktorú žalobca nie je schopný zvládnuť v prostriedkoch verejnej dopravy na rovnakom základe ako ostatné osoby. Správny orgán však tak nerobil v prvostupňovom ani v druhostupňovom správnom rozhodnutí, z čoho podľa názoru žalobcu vyplýva, že rozhodnutia sú v rozpore so zákonom.

Krajský súd mal za to, že žalobca nie je inkontinentný, a to na základe informácie produkovanej správnym orgánom, že „inkontinencia u žiadateľa nie je prítomná, resp. potvrdená“. Ide však práve o otázku, ktorú položil posudkový lekár ošetrojúcej lekárke (MUDr. J.), ktorá ale na danú otázku neodpovedala kladne ani záporne. Žalobca je toho názoru, že je nepochybné, že medzi pojmami „nie je prítomná“ a „nie je preukázaná“ existuje diametrálny rozdiel a je zrejmé aj to, že vo veci si urobil vlastný úsudok posudkový lekár, ktorý tak urobil napriek tomu, že od posudkovej lekárky žalobcu nedostal na túto otázku žiadnu odpoveď. Práve spojenie „nie je preukázaná“ nasvedčuje tomu, že táto meritórna otázka nebola zo strany posudkového lekára doriešená v plnom rozsahu.

Ako pochybenie krajského súdu vníma žalobca práve to, že krajský súd túto otázku neskúmal a netrval na tom, aby bola vec riadne doskúmaná, keďže je zrejmé, že odpoveď na túto otázku má vplyv na konečné rozhodnutie vo veci samej.

Na odkazovanie krajského súdu v odôvodnení rozhodnutia na znalecký posudok žalobca udáva, že takýto dôkaz v konaní produkový nebol a žiadny znalecký posudok žalobcovi nebol poskytnutý či už k nahliadnutiu alebo k oboznámeniu sa s jeho obsahom. Žalobca k uvedenému dodal, že lekárske posudok vypracovaný posudkovým lekárom žalovaného nie je znaleckým posudkom, a to okrem iného aj z dôvodu, že ho vypracoval zamestnanec správneho orgánu.

Žalobca v odvolaní taktiež poukazuje na to, že krajský súd v rámci rozsudku na viacerých miestach akcentuje, že príspevok na kúpu osobného motorového vozidla je dávkou fakultatívnou a závisí od situácie stavu štátneho rozpočtu. Bez ohľadu na to, že žalobca túto skutočnosť nespochybňuje, má za to, že prípadná fakultatívna povaha tohto príspevku nemôže zbaviť správne orgány toho, aby o žiadosti konali a aby vo veci rozhodli zákonným spôsobom. Fakultatívnosť poskytovania príspevku však nie je možné zamieňať so svojvôľou správneho orgánu, prípadne s tým, že by to správny orgán zbavovalo povinností realizovať konanie v súlade so zákonom.

V tejto súvislosti považuje žalobca za potrebné uviesť aj to, že samotná fakultatívnosť dávky musí byť obmedzená napr. práve v kontexte podobnosti rozhodovania v podobných prípadoch ako napr. aj záväzkom štátu kompenzovať ťažké zdravotné postihnutie v maximálnej možnej miere, čo judikoval aj

Najvyšší súd Slovenskej republiky (NS SR, sp. zn.: 1Sžso/25/2012).

Skutočnosť, že akýkoľvek príspevok z prostriedkov štátneho rozpočtu je nenárokovateľný, podľa názoru žalobcu nezbavuje správny orgán a v konečnom dôsledku ani súd, povinnosti vo veci riadne - zákonne konať a zákonne rozhodnúť. Ak je dôvodom pre neposkytnutie príspevku žalobcovi zo strany správneho orgánu neexistencia dostatočného množstva finančných prostriedkov v štátnom rozpočte, táto skutočnosť by mala byť v rozhodnutí správneho orgánu uvedená v odôvodnení, ako okolnosť, pre ktorú sa príspevok nepriznáva. Rozhodnutie žalovaného však žiadnu takúto informáciu neobsahuje. Žalobca má za to, že súd rovnako nemôže zamietnuť žalobu odkazom na to, že príspevok je nenárokovateľný a že je jeho poskytnutie závislé od finančných prostriedkov štátu, keďže sa nejedná o otázku právnú, ktoré otázky by mal súd v rámci správneho súdnictva skúmať, ale jedná sa o otázku makroekonomickú. Krajský súd tiež sám nemôže mať vedomosť o tom, či v čase, keď rozhodoval o žalobe, existovalo v štátnom rozpočte dostatok prostriedkov na poskytovanie tohto príspevku alebo nie. Okrem toho žalobca uvádza, že práve v prípadoch, keď je určitý príspevok z verejných prostriedkov nenárokovateľný, je povinnosťou správnych orgánov ešte intenzívnejšie dohliadať na priebeh správneho konania a jeho zákonnosť, aby tým minimalizovali akékoľvek pochybnosti účastníka konania, napr. o dodržaní zásady rovnosti pred zákonom a pod. V takýchto prípadoch je rovnako povinnosťou súdu ešte viac v konaniach, v ktorých preskúmajú postupy a rozhodnutia správnych orgánov, detailne skúmať všetky okolnosti, ktoré s vecou súvisia, osobitne prihliadať napr. na to, či vo veci nedošlo zo strany správneho orgánu k zneužitiu diskrečnej právomoci alebo k porušeniu precedenčnej zásady (zásady materiálnej pravdy) a pod. Žalobca má za to, že krajský súd nemohol žalobu zamietnuť odkazom na skutočnosť, že príspevok je nenárokovateľný, resp. že je závislý od voľných prostriedkov v štátnom rozpočte. Tieto otázky nie sú otázkami právnej povahy, resp. otázkami zákonnosti rozhodovania a postupu správneho orgánu, preto mali byť v rámci rozhodovania o žalobe žalobcu, bezpredmetnými.

Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu v celom rozsahu pridržiaval svojich tvrdení uvedených vo vyjadrení k žalobe zo dňa 3. júna 2014. Odvolanie žalobcu považuje za nedôvodné a s tvrdeniami obsiahnutými v odvolaní sa absolútne nestotožnil. Z uvedeného dôvodu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť a žalobcovi náhradu trov konania nepriznať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 21. januára 2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. marca 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je

odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

Podľa § 34 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je zamestnaná alebo preukáže, že bude zamestnaná alebo sa jej poskytuje sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej bude poskytovať sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení alebo dennom stacionári, alebo navštevuje školské zariadenie, alebo preukáže, že bude navštevovať školské zariadenie a osobné motorové vozidlo bude využívať najmenej dvakrát v týždni na účely prepravy do zamestnania, školského zariadenia alebo do domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia alebo denného stacionára a dvakrát späť. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na účely uvedené v prvej vete sa považuje za splnenú aj vtedy, ak

- a) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a osobné motorové vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania,
- b) sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jeho preprava do domova sociálnych služieb alebo špecializovaného zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z domova sociálnych služieb alebo špecializovaného zariadenia, alebo
- c) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím navštevuje školské zariadenie najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte.

Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka, a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 9 ods. 2 Správneho poriadku z prejednávania a rozhodovania pred správnymi orgánmi je vylúčený aj ten, kto sa v tej istej veci zúčastnil na konaní ako zamestnanec správneho orgánu iného stupňa.

Podľa § 11 ods. 1 Správneho poriadku len čo sa zamestnanec správneho orgánu dozvie o skutočnostiach nasvedčujúcich jeho vylúčenie (§ 9), oznámi to bez meškania svojmu najbližšie nadriadenému vedúcemu; vedúci správneho orgánu to oznámi vedúcemu nadriadeného správneho orgánu.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, najvyšší

súd zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. BA2/OPPKŤZP/SOC/2013/112286-001 zo dňa 1. júla 2013 rozhodol tak, že podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. nepriznal žalobcovi peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2014/3298/JH zo dňa 25. februára 2014 zmenil rozhodnutie prvostupňového orgánu tak, že „podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyhovuje žiadosti, ktorú podal dňa 29. marca 2011 účastník konania, mal. U. R., nar. XX. G. XXXX v zákonom zastúpení matkou, pani Mgr. U. X., bytom XXX XX U. X, toho času v právnom zastúpení advokátskou kanceláriou, doc. JUDr. PhDr. Potášchom Petrom, PhD., advokátom a nepriznáva mu peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.“

Podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu bol komplexný posudok zo dňa 29. januára 2014, podľa ktorého miera funkčnej poruchy žalobcu je 50 % podľa prílohy č. 3, kapitoly III., bodu 10, písm. a) k zákonu č. 447/2008 Z.z., čím sa síce považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, avšak nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, a preto peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla mu nebol navrhnutý.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a rozhodnutia žalovaného, ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že zrušuje rozhodnutie žalovaného a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Podľa názoru najvyššieho súdu správne orgány pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu nezohľadnili všetky podklady potrebné pre riadne rozhodnutie vo veci. K posúdeniu odkázanosti žalobcu na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom posudkový lekár MUDr. X. požiadal ošetrojúcu lekárku žalobcu MUDr. J. listom zo dňa 16. decembra 2013 o zaslanie odborného stanoviska k 9 otázkam. Listom zo dňa 8. januára 2014 MUDr. J. však neodpovedala na všetkých 9 otázkach, ale odpovedala iba na 4. Napriek uvedenému posudkový lekár nepožiadala MUDr. J. o doplnenie svojho vyjadrenia, ale posudkový lekár si urobil vlastný záver o veciach, o ktorých nemal predložené podklady. Najvyšší súd poukazuje na otázku posudkového lekára či je žalobca inkontinentný, na ktorú lekárka MUDr. J. nedala odpoveď, ale napriek tomu posudkový lekár v lekárskom posudku uviedol, že „nie je prítomná - potvrdená inkontinencia“. Na základe uvedeného je zrejmé, že posudkový lekár rozhodol na základe neúplného zistenia zdravotného stavu žalobcu. Odpovede na otázky položené posudkovým lekárom MUDr. J. sú podľa názoru odvolacieho súdu podstatné na objektívne posúdenie celkového zdravotného stavu žalobcu, a preto bude potrebné si odpovede na tieto otázky dodatočne vyžiadať, nakoľko správny orgán musí pri rozhodovaní vychádzať zo spoľahlivo zisteného celkového stavu veci.

Odvolací súd zároveň dodáva, že správny orgán má dôsledne analyzovať zistené závery a tieto potom podrobne vyhodnotiť v rozhodnutí. Postup žalovaného, ktorý do rozhodnutia prevzal obsah z komplexného posudku bez toho, aby tento posudok v rozhodnutí podrobne vyhodnotil, je v rozpore so všeobecnou právnou úpravou ako aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Komplexný posudok je jedným z podkladov rozhodnutia, nie jediným. Uvedený postup vytýkal žalovanému už Krajský súd v Bratislave v zrušujúcom rozsudku č. k. 3S/239/2011-35 zo dňa 20. novembra 2012.

K námietke týkajúcej sa zaujatosti/predpojatosti posudkového lekára MUDr. X. odvolací súd udáva, že je dôvodná. MUDr. X. vo veci už raz vypracoval lekársky posudok, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie žalovaného č. AA/2011/14077-NSVOPPK/Dan zo dňa 10. novembra 2011, ktoré Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. k. 3S/239/2011-35 zo dňa 20. novembra 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd sa priklonil k názoru žalobcu, podľa ktorého v rámci nového konania vo veci (po tom, čo krajský súd rozsudkom zrušil predchádzajúce rozhodnutie žalovaného) mal lekársky posudok vypracovať iný posudkový lekár ako ten, ktorý vypracoval skorší, zrušený lekársky posudok. S poukazom na § 9 ods. 2 Správneho poriadku najvyšší súd udáva, že žalovaný mal v ďalšom konaní

prijat' všetky opatrenia, ktoré je od neho možné očakávať, aby zabránil situácii, aby v rámci nového rozhodovania o veci, po zrušení rozhodnutia krajským súdom, vystupoval v konaní zamestnanec žalovaného, ktorý v konaní vystupoval už v pôvodnom konaní. Odvolací súd je názoru, že posudkový lekár MUDr. X. mal byť z nového posudzovania zdravotného stavu žalobcu vylúčený v kontexte s § 9 ods. 2 Správneho poriadku alebo posudkový lekár mal sám v zmysle § 11 ods. 1 Správneho poriadku oznámiť svojmu vedúcemu dôvody, pre ktoré má byť z konania vylúčený, a to, že vo veci už raz konal. MUDr. X. bol v konaní činný v „inom stupni“, t. j. v pôvodnom konaní, a z toho vyplýva, že v rámci nového konania posudkový lekár preskúmaval svoj pôvodný vlastný lekársky posudok, čo je však v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 Správneho poriadku. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd považoval námietku o zaujatosti/predpojatosti posudkového lekára za dôvodnú.

Najvyšší súd okrem iného poukazuje aj to, že v komplexnom posudku zo dňa 27. mája 2011 žalovaný uviedol v oblasti mobility a orientácie, že žalobca „má zníženú pohybovú schopnosť samostatne sa premiestňovať v dôsledku narušenia telesných funkcií, nedokáže sa prepravovať prostriedkami verejnej hromadnej dopravy osôb a je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, vhodná forma kompenzácie je navrhnutá v oblasti zvýšených výdavkov.“ V komplexnom posudku zo dňa 7. júna 2013 a aj v komplexnom posudku zo dňa 29. januára 2014 však žalovaný uvádza, že žalobca nemá zníženú pohybovú schopnosť samostatne sa premiestňovať, je schopný sa prepravovať prostriedkami verejnej hromadnej dopravy osôb a nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Kompenzáciu žalobcovi nenavrhol. Uvedenú zmenu zdravotného stavu žalobcu v oblasti mobility a orientácie žalovaný nijakým podrobným spôsobom nevysvetlil, a preto najvyšší súd vyhovel námietke žalobcu, ktorý namietal nevysporiadanie sa žalovaného so zmenou zdravotného stavu žalobcu od 27. mája 2011 v ostatných komplexných posudkoch.

Najvyšší súd sa stotožnil s námietkou žalobcu týkajúcej sa toho, že žalovaný nevyzval žalobcu, aby sa oboznámil s podkladmi pre rozhodnutie v rámci prvostupňového, ako aj odvolacieho správneho konania. Uvedený postup žalovaného je podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s § 3 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého sú správne orgány povinné umožniť účastníkovi konania, aby sa vyjadril k podkladu rozhodnutia. Uvedené ustanovenie zákona je v texte správneho poriadku ďalej premietnuté aj do § 33 ods. 2 Správneho poriadku. Na tvrdenie žalovaného, podľa ktorého sa na konanie vo veciach podľa zákona č. 447/2008 Z.z. ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku nevzťahuje, najvyšší súd uvádza, že zákon č. 447/2008 Z.z. však nevylúčil aplikáciu § 3 ods. 2 Správneho poriadku. Vzhľadom na existujúcu judikatúru najvyššieho súdu odvolací súd dodáva, že podľa základných pravidiel správneho konania obsiahnutých v správnom poriadku sa má postupovať aj v prípade osobitných konaní (zákon č. 447/2008 Z.z.), a to aj v prípade, ak z osobitnej úpravy (zákon č. 447/2008 Z.z. vyplýva, že sa na predmetné konanie správny poriadok nevzťahuje. „Najvyšší súd nielen v zmysle čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, ale aj v zmysle rezolúcie č. (77)31 Výboru ministrov Rady Európy o správnom konaní zastáva právny názor, že zásady správneho konania sa musia vzťahovať aj na osobitné správne konania, ktoré subsidiárne pôsobenia správneho poriadku výslovne vylúčili.“(Najvyšší súd SR sp. zn. 1Sžr/68/2011)

Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie vydané v správnom konaní nemožno považovať za spravodlivé, ak bolo vydané na základe podkladov, ku ktorým nebolo účastníkovi konania umožnené sa vyjadriť.

Na námietku žalobcu, že krajský súd pochybil, keď metodický pokyn, na základe ktorého majú byť žiadosti osôb s cystickou fibrózou automaticky zamietané, vyhodnotil ako usmernenie, ktoré má iba odporúčací charakter odvolací súd konštatuje, že je nedôvodná. Odvolací súd sa priklonil k názoru krajského súdu a považuje pokyn žalovaného č. 1/2013 za metodické usmernenie, ktoré má iba odporúčací charakter. Ich vydaním podľa názoru najvyššieho súdu nedochádza k porušovaniu práva na individuálny prístup pri posudzovaní konkrétnej žiadosti o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, nakoľko každá žiadosť sa posudzuje individuálne.

S poukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že žalovaný v konaní nedostatočne zistil skutkový

stav, nedostatočne sa vysporiadal so zrušujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/239/2011-35 zo dňa 20. novembra 2012 a vo veci konal zamestnanec správneho orgánu, ktorý už vo veci konal v pôvodnom konaní.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude potrebné vypracovať nový lekársky posudok iným posudkovým lekárom, ako tým čo už lekársky posudok vo veci vypracoval, dôkladne vyhodnotiť všetky predložené podklady, vysporiadať sa so zmenou zdravotného stavu žalobcu v oblasti mobility a orientácie od 27. mája 2011, doplniť dokazovanie o odpovede MUDr. J. na všetky otázky dané predchádzajúcim posudkovým lekárom a svoj záver presvedčivo odôvodniť. Až na základe takto doplneného dokazovania rozhodne žalovaný znovu.

Žalovaný je povinný podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku dbať na to, aby jeho rozhodnutie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci a zároveň, aby v skutkovo zhodných, ale aj podobných prípadoch nevznikali v rozhodovaní žalovaného neodôvodnené rozdiely.

Trovy konania Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 2, § 152 ods. 2 O. s. p. a § 246c ods. 1 O. s. p., žalobcovi nepriznal, nakoľko tento síce mal v konaní úspech, ale trovy právneho zastúpenia si nevyčísľil v lehote troch dní odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia, a zo spisu mu iné trovy konania nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.